

OVERSIKT: Omstridte planer for et formidlingscenter på Kaupang.

FOTO: PER NYHUS

Sier et klart nei til Kaupang-planene

Opp til Riksantikvaren

Kulturhistorisk Museum er ikke imponert av planene for et formidlingscenter på Kaupang, og mener det vil ødelegge mye av områdets historiske verdier.

HENNING RUGSVEEN
henning.rugsveen@op.no

Høringsfristen for det planlagte vikinghistoriske formidlingscenteret på Kaupang går ut 31. januar, men det har allerede kommet inn flere innspill til Larvik kommune.

Et av dem er nesten knusen-de for alle som drømmer om å tilgjengeliggjøre Kaupang-området for historisk interesserte besøkende. Kulturhistorisk Museum i Oslo, er faglig rådgiver for Riksantikvaren og sender sin høringsuttalelse dit, hvor den tas med i en total vurdering.

Blant annet er de kritiske til at mye av de områdene som skal opparbeides i forbindelse med et formidlingscenter, ikke er godt nok undersøkt av arkeologer, og at etableringen vil ødelegge området. I flere kostnadsoverslag gjør de rede for at noen kostnadsberegninger viser at det må foretas arkeologiske undersøkelser for minst 20 millioner kroner før arbeidet med å bygge det planlagte senteret kan starte.

«Ut fra en samlet vurdering mener vi realisering av tiltake-

ne i planforslaget i for stor grad vil medføre direkte inngrep i fornminner av unik karakter».

Kulturhistorisk museum mener de positive sidene ved etableringen ikke vil veie opp for det å skulle fjerne eller tildekke kulturminnene. Omleggingen av Lamøyaveien, som er et av forslagene i planen kalles for utilbørlig skjemmende.

Konklusjonene er at de ikke kan anbefale riksantikvaren å gi dispensasjon til prosjektet.

Det betyr at Kaupang-prosjektet kan strande for andre gang på under ti år - selv uten at finansieringen på 30 millioner kroner, fordelt lik på Larvik kommune og Vestfold Fylkeskommune, i det hele tatt kommer opp til vurdering.

I høringsuttalelsen assistende museumsdirektør Karl Kallhovd og seksjonsleder Lene Melheim at de gjennom flere år har vært svært restriktive til å anbefale dispensasjoner og utbygginger i alle saker som handler om såkalt svartjordområder.

Avgjørelsen

Tirsdag skulle Riksantikvaren hatt et møte med Vestfold Fylkeskommunes avdeling for Kulturarv og Kulturhistorisk Museum ved Universitetet i Oslo om planene på Kaupang, men møtet ble avlyst på grunn av togproblemer på Vestfoldbanen.

Seksjonssjef Isa Trøim hos Riksantikvaren forteller at en avgjørelse vil komme etter at

dette møte har blitt holdt. Hun kan derfor ikke si noe om hvordan Riksantikvaren stiller seg til planene, men i en e-post til Østlands-Posten skriver hun følgende:

- Forslaget til plan som vi fikk oversendt 6. oktober innebærer flere tiltak som er i konflikt med automatisk fredede kulturminner på Kaupang. Riksantikvaren er rette dispensasjonsmyndighet, og i slike saker bygger vår avgjørelse på tilrådinger fra fylkeskommunen og det gjeldende arkeologiske universitetsmuseum.

Nå gjenstår det å se om Riksantikvaren i større grad ser nytten av Kaupang blir tilgjengelig for folk, og ikke bare av fagfolk, og om tiltakene som er foreslått vil være skjemmende, slik museet mener.

- Ikke overraskende

Arealplanlegger i Larvik kommune, Hanne Holmen, bekrefter at de har fått inn høringsuttalelsen fra Kulturhistorisk Museum, som en av flere uttalelser:

Det er ikke overraskende at de er negative til planer i et slikt historisk område i uttalelsen sin. Men at de er så negative var overraskende sier Holmen.

Mens Kulturhistorisk Museum mener 1.200 kvadratmeter av området Hagejordet, der selve formidlingscenteret skal plasseres, må undersøkes for 14,5 millioner kroner, er kommunen av en annen formening. - Sånn det er lagt opp i planen

er formidlingscenteret foreslått på et område som allerede er arkeologisk utgravd, og kommunen ser ikke noen store konflikter i forhold til å etablere dette her, utdyper Holmen.

Ordnapp for et møte

Trude Aga Brun i avdelingen for Kulturarv i Vestfold fylkeskommune forteller at de har oversendt en egen uttalelse til Riksantikvaren. Hun ønsker ikke å si noe mer om planene før de har hatt møtet som tirsdag ble avlyst.

På spørsmålene fra Larvik kommune, om ikke Vestfold Fylkeskommune og Kulturhistorisk Museum har snakket nok sammen før forslaget til formidlingscenter ble gjort ferdig, svarer Brun at de har hatt en dialog i forkant og flere befaringer, senest 29. november ifølge Kulturhistorisk Museum.

- Vi har jobbet med planen i flere år, og hatt en dialog og gjort noen betraktninger sammen, men det er først nå de

skal sende inn en høringsuttalelse, forklarer Brun.

PLANENE SOM ER I KONFLIKT MED FORNMINNER

Dette er en oversikt over det Kulturhistorisk Museum mener er i konflikt med kulturhistoriske verdier, i planene for et formidlingscenter på Kaupang med stier for besøkende:

- Omlegging av Lamøyaveien
- Ny parkering
- Fortau
- Atkomstvei
- Formidlingscenter
- Turdrag
- Grønnstruktur
- Høyspentlinje i bakken
- Ombygging, påbygg, garasjer m.m.

Reguleringsbestemmelser fastslår at det må foretas arkeologiske utgravninger før realisering av ny vei til Lamøya, parkeringsplass, fortau og formidlingscenter. Kulturhistorisk museum mener kostnadene for undersøkelse vil overstige 20 millioner kroner.

HISTORISK GRUNN: Her startet de første utgravningene på Kaupang på 50-60-tallet. I 2015 startet på nytt planene å realisere et formidlingscenter. Høringsfristen går ut 31. januar.

ARKIVFOTO: BJØRN JAKOBSEN